

Prawo karne wobec narkotyków i narkomanii: ustawodawstwo polskie na tle modeli regulacji dotyczących narkotyków

Drugs, drug abuse and penal law: Polish drugs legislation against the background of different legislative models

Krzysztof Krajewski

Uniwersytet Jagielloński, Katedra Kryminologii

Abstract – Drug policies function at the crossroads of law enforcement and public health policies. This leads to various problems, since the law enforcement approach to drug users often results in serious negative side effects. A middle-of-the-road approach to drug policies has to be adopted, an approach between the full scale prohibition, and the full scale legalization of drugs. It may be embodied by a permissive- and treatment-oriented model of drug legislation. It combines the withdrawal of penal law from the area of demand by decriminalization or depenalization of consumer offences, with the adoption of alternative treatment-oriented measures for drug dependent offenders committing other offences typical for drug users. Within that approach it is only the supply of drugs which remains to be a law enforcement problem. The demand remains foremost a public health problem. Such an approach is superior not only to the restrictive and repressive model, but also to the restrictive- and treatment-oriented model. In many developing countries, but also in Russia and post-soviet republics, as well as in the USA the restrictive-repressive approach seems to prevail. In Scandinavia restrictiveness seems to be combined often with some treatment-oriented alternatives. In many countries of Western Europe elements of both permissive- and treatment-oriented approaches made serious inroads during recent years. In this context the Polish drug policy could be evaluated as suffering clear regress heading for some time in the direction of increasing restrictiveness combined with lack of determination in implementing a treatment-oriented policy model.

Key words: drugs, drug abuse, penal law, law enforcement, treatment

Streszczenie – Polityka wobec użytkowników narkotyków funkcjonuje na przecięciu polityki kryminalnej i polityki zdrowotnej. Prowadzi to do napięć i konfliktów, wynikających stąd, że działania ze sfery represji często przeszkadzają i szkodzą realizacji celów o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym. Czy istnieje w związku z tym jakaś droga pośrednia pomiędzy bezwzględną prohibicją, rodzącą ewidentne szkody, a niezbyt realistycznym postulatem legalizacji narkotyków? Takie rozwiązanie pośrednie może stanowić model permissywno-leczniczy ustawodawstwa dotyczącego narkotyków i narkomanii. Polega on na wycofaniu prawa karnego wobec użytkowników narkotyków poprzez ich dekryminalizację lub depenalizację oraz na wprowadzeniu alternatywnych środków leczniczych wobec sprawców przestępstw będących użytkownikami narkotyków – w myśl